

SENTESOS

Comprensió lectora

1

Iaio jubilat

Tot començà l'estiu passat, l'últim divendres del mes de juliol, per a ser exactes. El pare i la mare havien pegat a fugir. En realitat es trobaven dins d'un avió, en vol cap a Santo Domingo, o cap a l'Havana, o cap a l'òrbita de Júpiter, no ho sé ben bé. (Segons tinc entès, al final mon pare es va fer un embolic amb el viatge de vacances.)

El timbre de casa sonà a les nou i mitja en punt del matí. Abans d'obrir, ja m'imaginava qui era perquè tan sols una persona al món cremava els timbres així, amb unes inconfusibles descàrregues curtes i impacients, tan pròpies del seu caràcter explosiu i inquiet.

Es tractava del meu iaio Esteve.

El meu iaio es diu Esteve, Esteve Plomausell, i és egipciòleg jubilat, cosa que és igual com dir que el meu iaio és un jubilat versat en la ciència i en l'estudi de les antiguitats de l'Egipte faraònic.

En qualsevol cas, el meu iaio no es considera ni vell ni jubilat, i per això mai no ha abandonat del tot les seues investigacions o els seus viatges a remotes excavacions arqueològiques on poder clavar l'ull. Potser per això s'encabota que no li diguem ni iaio, ni pare, ni res de semblant, sinó *professor, professor Esteve*. I potser per això també els pares sempre han dit que el meu iaio era un maniàtic i un excèntric a qui li faltaven un parell de bulls.

És clar que potser els pares no anaven del tot errats perquè, a tot açò que us he dit, cal afegir que el meu iaio patia sobtades rampellades de mal geni que l'obligaven a engegar uns disbarats sorprenents que ell anomenava *antídots*, antídots contra el mal geni. Segons deia, l'ajudaven a recobrar el seny sense haver de fer ús de paraules malsonants. Fins i tot tenia un *quadern d'antídots* –un quadern quasi mític a la nostra família–, amb més de cinc-cents receptes contra les pèrdues de control.

De fet, va ser tot un antídote allò que, aquell últim divendres de juliol, m'engegà quan per fi li vaig obrir la porta.

–Per totes les pedres d'esmolardes de la piràmide de Kheops! –exclamà–. Ja em pensava que no hi eres.

El pla era el següent: mentre els pares eren de viatge, el iaio havia de fer de jubilat avorrit en companyia del seu nét, a l'apartament de la platja. Fins ací estava tot clar, i tot havia estat parlat i discutit. Tot, llevat d'un insignificant detall. O millor dit, de dos.

Ràpidament, el professor hi entrà com una bala i començà a buscar les meues maletes per tota la casa.

–Ens hem d'afanyar –deia–. Abans de marxar a l'apartament hem de passar pel museu.

El professor Esteve es referia al Museu d'Arqueologia. El professor sempre parlava d'aquest museu com si parlara de la seua segona casa. Per a ell el Museu d'Arqueologia no tenia secrets. No debades moltes de les peces que s'hi exposaven de manera permanent havien estat donacions seues, i des de feia anys es movia pel museu amb la llibertat que li atorgava la seua reputació i generositat.

–He de cloure un assumpte de vital importància –continuava el professor, mentre obria portes i més portes.

I de sobte ensopegà amb els dos insignificants detalls de què us parlava fa uns instants.

Quan el professor entrà en el menjador, es va quedar petrificat. Dos companys meus d'escola, fills de dos matrimonis amics dels pares, eren asseguts a les cadires, amb les mans entre els genolls i fent cara de sants.

El professor mirà de reüll dues bosses d'esport farcides d'equipatge estiuenc que hi havia en terra.

–Què significa açò? –preguntà, alarmat.

Açò significava que el xicon es deia Manel, i que ella es deia Diana. I com que els seus pares eren al mateix avió que volava cap a Santo Domingo, cap a l'Havana, o cap a l'òrbita de Júpiter, açò, per descomptat, significava també que Manel i Diana vindrien amb nosaltres a l'apartament de la platja.

–Per tots els caragols moros de la Serra Calderona! –explotà el professor–. M'han enganyat!, m'han enganyat! Ta mare em va dir que tan sols m'hauria d'encarregar de tu! No em va parlar de ningú més!

–Tampoc no cal que et poses així, iaïet..

–Iaïet?... M'has anomenat... iaïet?

–Volia dir, ehem, professor insigne i condecorat.

–Brrr!... Jo no sóc un pati d'escola!

–Pots estar segur que no et farem parlar gens.

–Brrr!... Ningú no m'havia parlat d'una fuga massiva de pares! Traïció, traïció!

Manel i Diana em miraven sense moure un múscul. Però, com diu la dita, gos que lladra no mossega.

En qualsevol cas, no hi havia opció. els pares sabien molt bé que el professor engegaria un dels seus antídots quan descobrira el pastís. Però també sabien que el professor seria incapaç d'abandonar Diana i Manel a la seua sort, perquè en el fons estaven convençuts que, com la majoria de iaïos del món, el professor Esteve era un angelot, un angelot que renegava i mastegava antídots contra el mal geni però, al cap i a la fi, un angelot.

JESÚS CORTÉS

L'ull de la mòmia. Edicions Bromera

Jesús Cortés (Torrent, 1962) és un dels escriptors valencians de narrativa juvenil més destacats. Escriu històries d'aventura i de misteri, però sovint hi introdueix algunes notes d'humor per tal de desdramatitzar certes situacions. El seu primer llibre, *Plom, més que plom!*, va quedar finalista del Premi de Narrativa Juvenil Vila de l'Eliana l'any 1992. Posteriorment ha publicat, entre d'altres, *El somni de Fran*, *Àlex @ Cia. Detectius*, *La mansió del terror*, *No em pots dir adéu* (Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 1997), *Roses negres a Kosovo*, *L'ull de la mòmia* (Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre 1999), a més de *La biblioteca fantàstica*. També ha publicat, a Edicions Bromera, l'adaptació dels clàssics grecs *La Ilíada* i *L'Odissea*, d'Homer, la de *Moby Dick*, de Herman Melville i la de *Vint mil llegües de viatge submarí*, de Jules Verne.

1. Contesta aquestes preguntes sobre la lectura.

- a) Quan se situa l'acció?
- b) Per què el protagonista no sap la destinació del vol on van el pare i la mare?
- c) Per què sabia el protagonista qui tocava el timbre?
- d) A què es dedicava el iaio Esteve?
- e) Quin pla esperava al iaio i al nét?
- f) Com aconseguia el iaio evitar les paraules malsonants?
- g) Quantes receptes contenia el quadern d'antídots?
- h) Per què el professor parlava del museu com si fóra la seua segona casa?
- i) Quina sorpresa esperava a Esteve Plomausell?

2. Com és el narrador, intern o extern? Justifica-ho amb algun fragment del text.

.....

.....

.....

3. Tria el resum del text que explique millor el contingut.

- Els pares del protagonista se n'han anat de vacances i l'han deixat a càrrec del seu iaio. El que no sap és que li tocarà viatjar a Egipte amb el seu nét per a investigar l'estrany cas de l'ull de la mòmia.
- Esteve Plomausell, egiptòleg jubilat, s'ha de fer càrrec del seu nét mentre els pares del xiquet estan de viatge. El que no sap és que també haurà de tenir cura de dos amics del nét, Manel i Diana.
- Esteve Plomausell, egiptòleg jubilat, té un quadern d'antídots pensat per a evitar paraules malsonants. Ara que li han encolomat la cura del seu nét i de dos amics més, el necessitarà per a no perdre el control.

4. Descriu, a partir de les dades del text, el caràcter d'Esteve Plomausell.

.....

.....

.....

5. Explica quin significat se li dóna a la paraula antídote en el text i posa'n dos exemples.

.....

.....

.....

.....

6. Què significa la frase «li falten un parell de bulls»?

- Tenir poc coneixement.
- Ser molt nerviós.
- Semblar molt més jove.

7. Explica amb les teues paraules el significat d'aquests mots.

òrbita:

.....

egiptòleg:

.....

versat:

.....

excèntric:

.....

rampellada:

.....

esmolar:

.....

8. Subratlla l'adjectiu o els adjectius que creus que defineixen millor l'estil del fragment:

humorístic

enigmàtic

amorós

fantàstic

9. Imagina com és l'estada del iaio i el nét a l'apartament de la platja i si sorgeix algun conflicte. Continua el relat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....